

Hvem blir senil demente?

Svenske forskere mener de nå kan avdekke hvem som er i faresonen for å bli demente opptil 20 år før diagnosen stilles formelt.

Hukommelsen svekkes etter et bestemt mønster hos personer som er i ferd med å bli demente. Forskere ved Stockholm Universitet har jobbet for å avdekke dette mønsteret.

Langvarig studie

I studien har de testet hukommelsen til 4200 tilfeldig valgte kvinner og menn. Prosjektet har gått over en tjueto års periode, med fem år mellom hver test.

– Det er en del mennesker som utvikler demens, også i vårt utvalg, og nå har vi data som viser at man kan gjenkjenne et mønster hos disse tjueto år i forveien, sier Lars-Göran Nilsson, psykologiprofessor ved Stockholm Universitet.

Tester

Forsøkspersonene fikk se bilder av et tjuetalls ansikter. Senere ble de bedt om å plukke de ut av en større mengde.

De måtte også utføre en rekke handlinger rett etter hverandre. For eksempel å brette et stykke papir eller å rulle det sammen til en ball. Deretter skulle de beskrive hva de hadde gjort, i kronologisk rekkefølge.

– Vi har åtte personer som ble testet da de var mellom 50 og 65 år. De hadde alle over gjennomsnittet god hukommelse for tjue år siden, men når de kommer tilbake for tester i september i år, vil de nok alle ha fått diagnosen demens, sier Nilsson.

Fast mønster

Det første som svekkes er den semantiske hukommelsen. Det blir vanskeligere å huske tillærte fakta, som navn og ting som blir fortalt. Denne forverringen skjer gradvis.

Deretter forsvinner det episodiske minnet, som er evnen til å huske hendelser man selv har opplevd. Denne svekkelsen går raskere.

Til slutt ryker det spatiale minnet, som er evnen til å orientere seg i tid og rom. Det er på dette tidspunktet det begynner å bli vanskelig å finne frem hjemme eller andre steder. Det også nå menneskene rundt begynner å innse at personen er svært syk.

Arbeidet fremover

Forskergruppen til Nilsson skal nå jakte på hukommelsesgener i pasientenes hjerner. De håper å komme enda nærmere en metode for å stille tidlig diagnose.

– Alzheimer utvikler seg over en periode på 30 til 35 år. Hvis vi kan gi medisin til en 40-åring tror jeg at det kan kurere problemer senere i livet, sier Nilsson.

Viktig funn

Professor og avdelingssjef Tormod Fladby ved Akershus universitetssykehus, forsker på forstadier av demens. Han mener de nye funnene er svært viktige.

– Vi tror at man etter hvert vil kunne behandle demensutvikling hvis det bare oppdages tidlig nok, og i denne prosessen er hukommelsestesting svært viktig, sier han.

Om lag 70 000 er rammet av demens i Norge i dag. I år 2050 antar man at antallet vil være doblet.

Kilde:

”Kan forutsi demens”, siste.no, 10.juli 2009